

PRIKAZI

MAJCI MARIJI

Crkvene skladbe Vinka Glasnovića

Glazbeni pedagog, zbarski pjevač, zborovoda, orguljaš, ravnatelj škole – zanimanja su kojima se diplomirani pjevač Vinko Glasnović (rođen 6. rujna 1933. godine u Janjevu) od dolaska u Zagreb (1948.) bavio u punih pet desetljeća ispunjenih i aktivnom prisutnošću u glazbenom životu Hrvatske. Podugačak je popis njegovih "radnih mjesta" – uz škole u zagrebačkoj Dubravi, Sv. Ivanu Zelini i u Bjelovaru, tu je Pjevački zbor Zagrebačkog radija, pa zborovi u desetak crkava širom Hrvatske (i u Sloveniji), zatim đачki zborovi (jedan i u Sarajevu) i zborovi pjevačkih odnosno kulturno-umjetničkih društava (jedan i u Ljubljani). Na poimeničnom popisu tih "radnih mjesta" bilo bi čak pedesetak naslova.

Uza sve to tijekom svih pedesetak radnih godina pisao je glazbu, skladao. Njegova stvaralačka nastojanja usko su povezana s pedagoškom i izvođačkom stranom njegove glazbeničke djelatnosti i dosad su uobličena u stotinjak skladbi, pretežno namijenjenih pjevačima. Uz osobitu sklonost glazbi za pjevanje, Glasnovićeva usmjerenost na stvaranje popijevki, zborova *a cappella* i uz instrumentalnu pratnju, izraz je i objektivne zbiljnosti, kako bi se moglo označiti njegovu dugogodišnju zborovodsku praksu. Kako je pak takva praksa u znatnoj mjeri vezana uz crkvu, uz orguljanje i vođenje crkvenih zborova, među njegovim je skladbama niz onih nazivanih crkvenima, dakle skladbi namijenjenih izvođenju u bogoštovnim obredima.

Dosad je stvorio šezdesetak skladbi te vrste. Većina ih je sakupljena u dvije zbirke. Prva, naslovljena *Majci Mariji*, sadrži ih osamnaest, a druga – *Mise i pjesme* – trideset i šest. Prvu je 1976. godine objavilo Svetište Majke Božje Remetske, a drugu je 1978. isti nakladnik u suradnji sa *Provincijalnim uredom za širenje štovanja blaženoga Leopolda Mandića* u Osijeku.

U prvoj zbirci je skladba četveroglasni mješoviti zbor naslovljen *Remetskoj Gospi*. Zatim slijede dvije hrvatske mise, pa jedan *Pater noster* za glas solo i desetak *Ave Maria* odnosno *Zdravo Marijo* za solo uz orgulje.

Sve skladbe iz te zbirke mogu, dakako, biti pjevane u bogoslužju, tome su u prvome redu i namijenjene, ali su pojedine prikladne i za zbarsko i solističko koncertno izvođenje.

U drugoj su zbirci:

- ◆ hrvatske mise: *Hrvatska misa u čast Leopoldu Mandiću* (mješoviti zbor uz orgulje / orkestar); *Hrvatska misa bl. Augustinu Kažotiću* (muški zbor); *Hrvatska višeglasna misa*; *Hrvatska pučka misa* (i u verziji za mješoviti zbor); *Misa za mrtve* (na hrvatskom jeziku);
- ◆ *Latinska misa I* (uz orgulje) i *Latinska misa II* (mješoviti zbor);
- ◆ skladbe za pučko pjevanje u raznim prilikama (*Svet si o Bože, svet si; Tiše, tiše; Okreni lice, Gospode; Radost Božje djece; Žrtva za svoj narod; Blaženom Augustinu Kažotiću*);
- ◆ četveroglasni zborovi koji mogu biti pjevani jednoglasno (*Svetom Josipu; Vrh gore Karmelske; Terezijo, Ti Serafe; Gospa Snježna; Ocu Leopoldu; Pjesma Franjinih Sestara; Braći bolesnicima*) te
- ◆ popijevke za dvoglasno ili jednoglasno pjevanje.

Naslovi skladbi iz ove zbirke kazuju da im je namjena izričito liturgijska, pojedine pretpostavljaju izvođače većih mogućnosti, dok ustroj višeglasja u nekima od njih omogućava da i one budu pjevane kao jednoglasne pučke popijevke u kojima višeglasje služi kao orguljska dionica.

Ovo je veći dio Glasnovićevih crkvenih odnosno skladbi na nabožne stihove, dio koji je, rečeno je, javno objavljen (valja im dodati *Psalam 102* za muški ili mješoviti zbor uz orgulje, objavljen u *Sv. Ceciliji*), no skladatelj ih ima još, u rukopisu. Među njima je popijevka *Zdravo zvijezdo, vodiljo nam*, skladana na skladateljewe stihove za tenor uz flautu/violinu i glasovir, pa *Oče naš* na hrvatskom i staroslavenskom jeziku (mješoviti ili muški zbor sa solom basa) i još jedna *Hrvatska misa* za mješoviti ili muški zbor uz orgulje.

Glasnovićeve crkvene skladbe svojim brojem i vrstama korisna su dopuna onome što su u nas stvorili njegovi brojni prethodnici u toj glazbeno-stvaralačkoj domeni. Prikazujući ih svojedobno jedan je ocjenjivač napisao da je u njima postignuto ono suglasje melodijskih linija i emocionalnih linija teksta na kojima počiva jedinstvo i neposrednost koje pjevanu riječ pretvaraju u molitvu, dok je drugi posebno istaknuo njegove *Ave Maria*, koje da su pjevne, efektne i lako zapamtljive, a u kojima je autor izbjegao zamci povremenog melodijskoga podsjećanja na poznate istovrsne skladbe nekolicine glazbenih velikana.

A. T.

PROMICANJE DUHOVNE GLAZBE

U četvrtak, 24. lipnja u *Hrvatskom društvu skladatelja* u Zagrebu održana je glazbena tribina posvećena hrvatskim skladateljima Krsti Odaku i Albi Vidakoviću, čiji domaćin je bio Ivan Percl. Tom prilikom predstavljeni su CD-i Krste Odaka "*Sakralna glazba na staroslavenske tekstove*" i Albe Vidakovića "*Duhovne skladbe*", o kojima su govorili mo. Josip Degl'IVellio, idejni nositelj tih projekata i izvršni producent, te dr. mo. Izak Špralja, svećenik glagoljaš i glazbeni producent. Ta dva projekta šire poznavanje hrvatske duhovne glazbe u 20. stoljeću koja nije imala odjeka osobito u doba komunizma. Krsto Odak i Albe Vidaković svojim radom obogatili su glagoljašku kulturu hrvatskih krajeva. Trideseta obljetnica smrti Krste Odaka, a ujedno i 70. rođendan Lovre Županovića, Odakova učenika, obilježeni su 1995. godine koncertom iz kojeg je proizašla ideja za projekt kojim bi se na jednom mjestu predstavio Odakov staroslavenski opus manje poznat široj javnosti. Tako je nastao CD "*Sakralna glazba na staroslavenske tekstove*" za koji su Odakova djela izveli mješoviti oratorijski zbor crkve sv. Petra u Zagrebu "*Hosanna*"; mješoviti zbor hrvatskoga pjevačkog društva "*Slavulj*" iz Petrinje, te djevojački zbor crkve sv. Petra u Zagrebu, predvođeni dirigentom Josipom degl'IVelliom.

Izdavanje duhovne glazbe Albe Vidakovića, koji je mnogo učinio za crkvenu glazbu, projekt je populariziranja Vidakovića i izvan crkvenih krugova. Osim na liturgijske tekstove, Vidaković je skladao i na pjesničke tekstove Stjepana Bakšića i Jeronima Kornera. Uz tri staroslavenske mise, na CD-u se nalazi i "*Missa Caeciliana*", posvećena kardinalu Stepincu, što je bio povod za izdavanje CD-a u godini njegove beatifikacije.

Janja Košutić

Glas Koncila, 1999., br. 27